

Abíčko

Časopis serveru AbcLinuxu.cz

Prosinec 2003

Editoriál

Vítejte u čtení časopisu Abíčko.

Abíčko vychází jako měsíční příloha serveru <http://www.abclinuxu.cz> a obsahuje výběr toho nejzajímavějšího obsahu, který zde byl v minulém měsíci publikován. Touto formou chceme předat čtenářům informace v snadno čitelné podobě vhodné i pro tisk.

Cílem serveru <http://www.abclinuxu.cz> je pomáhat všem uživatelům Linuxu, nezávisle na jejich zkušenostech, platformě či použité distribuci. Motorem, který nás pohání vpřed, je idea vzájemné pomoci a spolupráce. Proto i velkou část obsahu tvoří samotní uživatelé. Zapojit se může kdokoli, tedy i vy.

Na <http://www.abclinuxu.cz> najdete rozsáhlou databázi návodů na zprovoznění hardwaru pod Linuxem, velice aktivní diskusní fórum, podrobné návody a tutoriály, recenze, archiv ovladačů, informace o linuxovém jádře (včetně populárních Jaderných novin) i rozcestník po ostatních linuxových serverech.

Náměty na články zasílejte do konference našich autorů: autori@abclinuxu.cz.

Sponzoring Abíčka a jiné formy reklamy si objednávejte na adrese: reklama@abclinuxu.cz.

Ostatní dotazy směřujte na adresu: literakl@abclinuxu.cz.

Server <http://www.abclinuxu.cz> provozuje firma AbcLinuxu s.r.o., která poskytuje profesionální služby v oblasti Linuxu firmám i jednotlivcům. Zabývá se hlavně bezpečností, instalacemi Linuxu a konfigurací síťových služeb. Více na <http://firma.abclinuxu.cz>.

©2003 AbcLinuxu s. r. o. a autoři článků

Sazba: Vlastimil Ott

Pro nekomerční účely smíte tento dokument jakkoliv šířit v tištěné i digitální podobě. V ostatních případech nás požádejte o svolení na adrese info@abclinuxu.cz.

Obsah

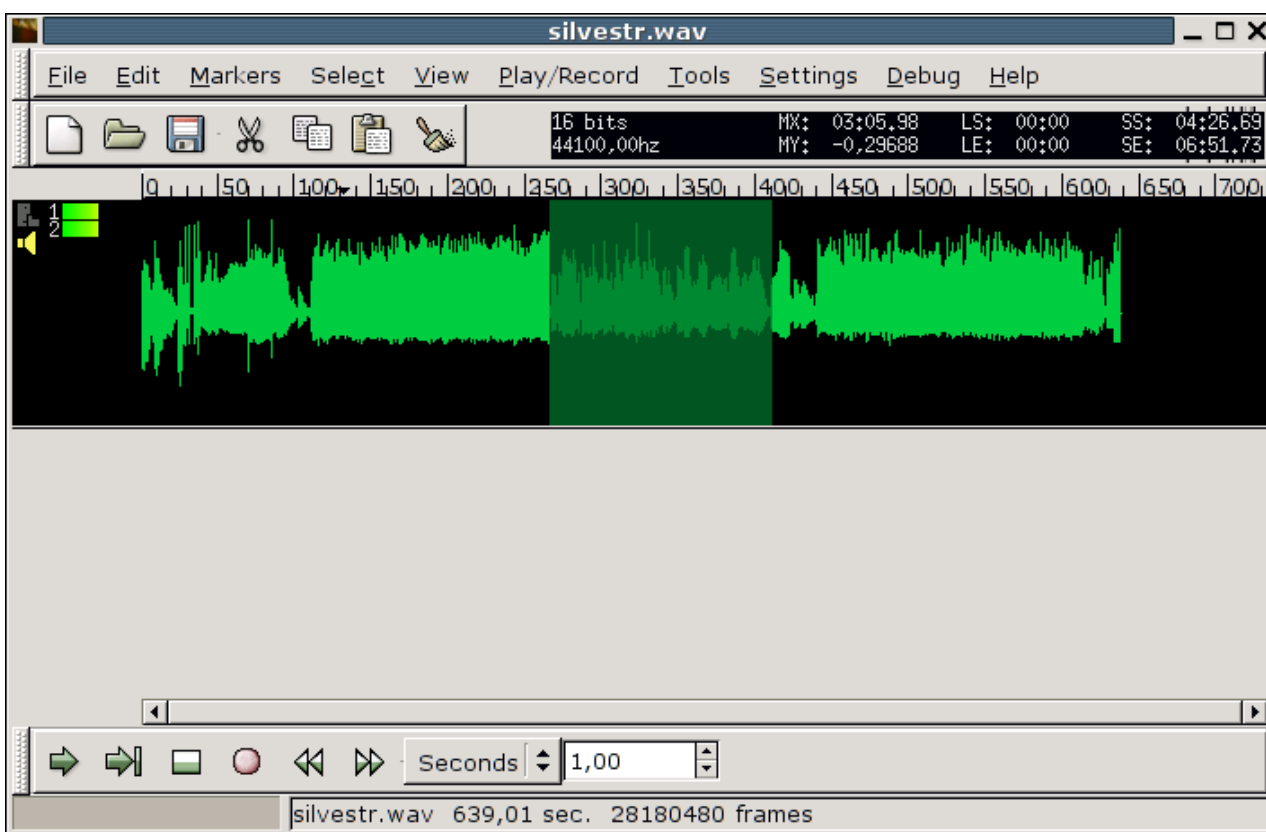
Editoriál	2
Obsah	3
GNUsound 0.6	4
Závislosti, kompilace, instalace	4
Požadavky	4
Kompilace	5
Zásuvné moduly	5
Ovládání programu	5
Hlavní nabídka	5
Efekty	6
Komu, k čemu?	6
Damn Small Linux	8
Boot	8
Multimédia	8
Kancelář	8
Komunikace	9
Práce se soubory	9
Programování	9
Sítě	9
Shrnutí	10
Slackware 9.1	12
Místo úvodu	12
Šedivý teoretický základ	12
Zelená praxe	12
Instalalalace	12
Všechno je jednou poprvé	12
Balíčky sem, balíčky tam	13
I18n – czeski	13
Kam? Proč? Jak? KDE?	14
Grafické prostředí	14
Produkce a reprodukce	15
Co chybělo?	16
Tak to je všechno	16
OpenOffice.org 1.1 – Uživatelská příručka	18
Úvod	18
Podrobněji	18
Negativa	18
Celkový dojem	19
Jaderné noviny 236	20
Patch podporující mnoho skupin, 22 e-mailů	20
Oddělení hlavičkových souborů kernelu od uživatelských, 16 e-mailů	20
Vývojáři pochybují o významu DigSig, 15 e-mailů	21
Bezpečnostní návrh: dostupnost portů kernelu, 8 e-mailů	22
Jaderné noviny 237	25
Linux 2.4.23-pre7, 9 e-mailů	25
VST patch pro úsporu energie, 3 e-mailů	25

BitKeeper přetéká kvůli velké aktivitě linuxových vývojářů, 4 e-maily	25
Frandom – nový generátor náhodných čísel, 32 e-mailů	26
Implementace iSCSI hotova, 2 e-maily	26
Zprávičky	28

GNUsound 0.6

Vlastimil Ott

Nenáročný, ale přesto velmi schopný program pro editaci zvukových vzorků. Umožňuje načítat velké množství audio formátů a díky pluginům nabízí i široké spektrum zvukových efektů. Operační systém Linux již dosáhl úrovně, kdy je zralý nejen k nasazení v rámci tzv. „neviditelných“ technologií (různé typy serverů), ale také jako kancelářská stanice. Nyní si razí cestu na pole monotematických profesionálních aplikací. V oblasti zpracování grafiky je jistě položen dobrý základ, který je podporován také kvalitou ve zpracování multimédií. V neposlední řadě sem patří i zpracování zvuku, kde Linux nabízí široké možnosti nasazení v nahrávacích studiích nebo při zpracování zvuku na špičkové úrovni. V tomto článku se ovšem nebudeme věnovat těmto činnostem, ale zaměříme se na program, který umožňuje jednoduché, a přitom efektivní, zpracování zvukových vzorků (samlů) pro amatérské účely.

Program GNU sound editor lze stáhnout z nepříliš výstavní [domovské stránky](#) [1]. Je distribuován ve formě zdrojových kódů, před použitím je tedy nutné jej zkompileovat; nutno podotknout, že nemá žádné zvláštní požadavky a neměl by to tedy být problém. Je také možné, že balíček pro konkrétní distribuce najdete v softwarovém archivu dané distribuce.

Závislosti, kompilace, instalace

Pokud instalujete ze zdrojových kódů, postupujte následovně.

Požadavky

Program pro úspěšnou kompilaci vyžaduje přítomnost jádra verze 2.4 a vyšší, GNOME verze 1.4 a vyšší, knihoven libglade (0.14 a vyšší), libaudiofile (0.2.3 a vyšší) libsamplerate (0.13 a vyšší)

a zvukových ovladačů kompatibilních s OSS (např. ALSA). Dalším předpokladem je procesor s frekvencí 500MHz a vyšší a hodně paměti RAM (kolik to je, ovšem autoři neuvádějí). Uvedené knihovny by měly být součástí prostředí GNOME.

Kompilace

Pro kompilace musíte mít pochopitelně nainstalovanou podporu vývoje programů, která bývá v instalačních programech označována jako Vývoj nebo Programování apod. Kompilaci samotnou provedou obvyklé příkazy

```
$ ./configure
$ make
```

Instalaci do systému provede příkaz (pokud ji provede uživatel root, je platná pro celý systém)

```
$ make install
```

Zásuvné moduly

Program podporuje zásuvné moduly neboli pluginy, jimiž lze rozšířit možnosti editoru. Lze je stáhnout např. ze stránek www.ladspa.org [2]. Stažený soubor obsahuje jednu knihovnu, umístěte ji nejlépe do adresáře `/usr/local/lib/ladspa/`. Bude automaticky načtena a nalezené pluginy budou hned k dispozici (obrázek 2).

Ovládání programu

Ovládání je naprosto triviální, a pokud uživatel ví, co má před sebou (tzn. už někdy s takovým programem pracoval), okamžitě se zorientuje. Velkou část plochy zabírá stopa (angl. track). Zde se grafickým průběhem zobrazují data zvukového snímku. Stisknutím levého tlačítka myši a tažením se označuje část vzorku. Obojí je vidět na prvním obrázku.

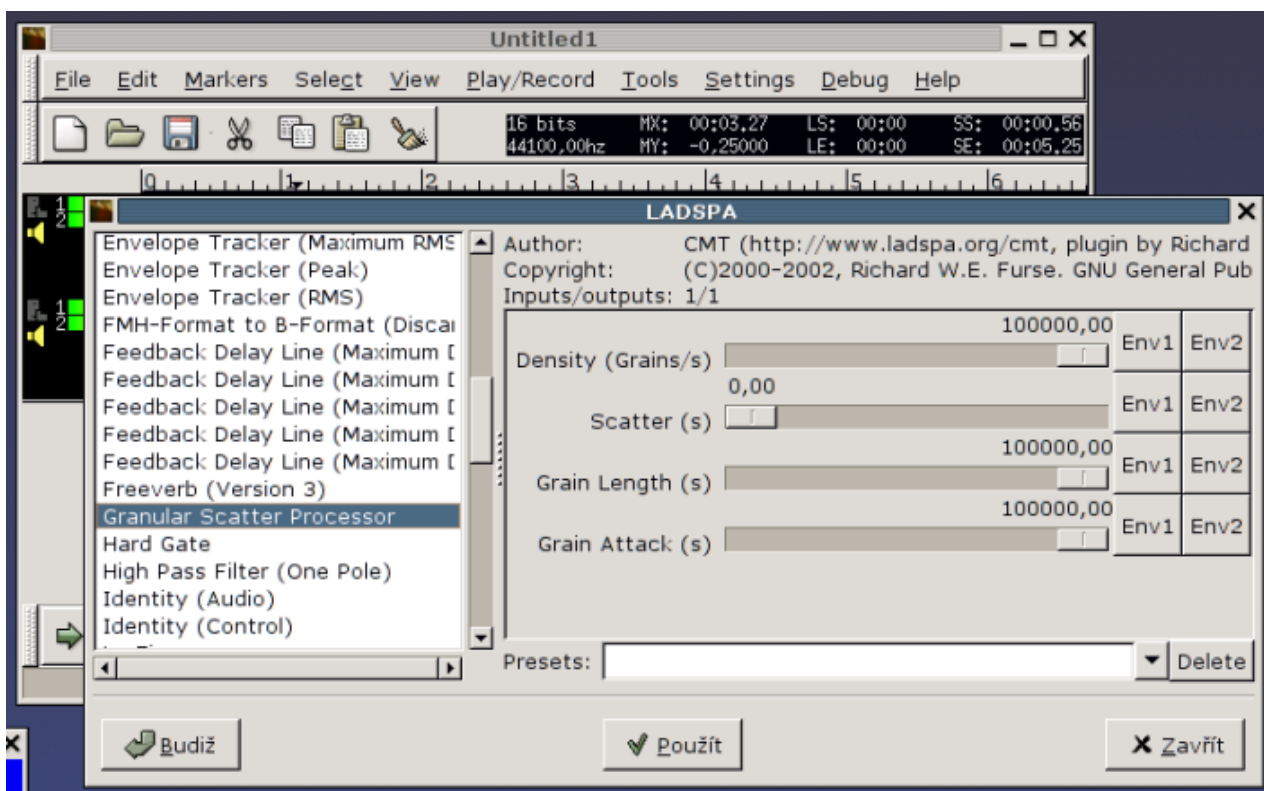
Hlavní nabídka

V mé kopii byla hlavní nabídka z malé části česká, z velké části anglická (instalováno na Slackware 9). Krátce se pokusím nastínit, jaké možnosti se skrývají v jednotlivých sekcích. Jen podotýkám, že program nabízí velké množství klávesových zkratk, tzv. „horkých kláves“.

- **File/Soubor.** Klasické operace se soubory: otevřít, zavřít, uložit apod.
- **Edit/Úpravy.** Operace se schránkou: vkládání, mazání, vyříznutí apod. Důležitá funkce je vložení/smazání stopy.
- **Markes/Značky.** Existují dva typy: markers (záložky) a envelopes (pův. obálka, zde spíše jakási „kostra“ průběhu; dále body průběhu). Lze je vytvářet, přejmenovávat, mazat. Poslední položka „Envelope edit“ přepíná mezi normálním režimem (výběr části vzorku myší) a vytvářením bodů průběhu (viz níže).
- **Select/Výběr.** Klávesy pro pohyb ve vzorku a označování.
- **View/Zobrazit.** Určení měřítka, ve kterém se vzorek zobrazí a čtyři možnosti výšky stopy.
- **Play/Record/Přehrávání/Nahrávání.**
- **Tools/Nástroje.** Spíše instalované pluginy, viz níže.
- **Settings/Nastavení. Nastavení programu.**
- **Debug/Ladění programu.** V mé verzi nefunkční.
- **Help/Nápověda.** V mé verzi bohužel nefunkční. Soubory s nápovědou ovšem existují, lze je nalézt v adresáři `/usr/local/share/gnome/help/gnusound/C/`.

Efekty

Jako stopa (angl. track) je označován grafický element, ve kterém je zaznamenán časový průběh vzorku, na obrázku má zelenou barvu, je tvořen linkami. GNU sound editor podporuje až 16 stop (na druhém obrázku jsou dvě stopy). Při přehrávání lze kliknutím na ikonu v levém horním rohu každé stopy určit, které stopy mají být reprodukovány. Stopy mohou být míchány a vůbec na ně (nebo jejich části) lze aplikovat mnoho efektů. Editor obsahuje několik efektů (menu **Tools**), další lze přidávat ve formě zásuvných modulů.

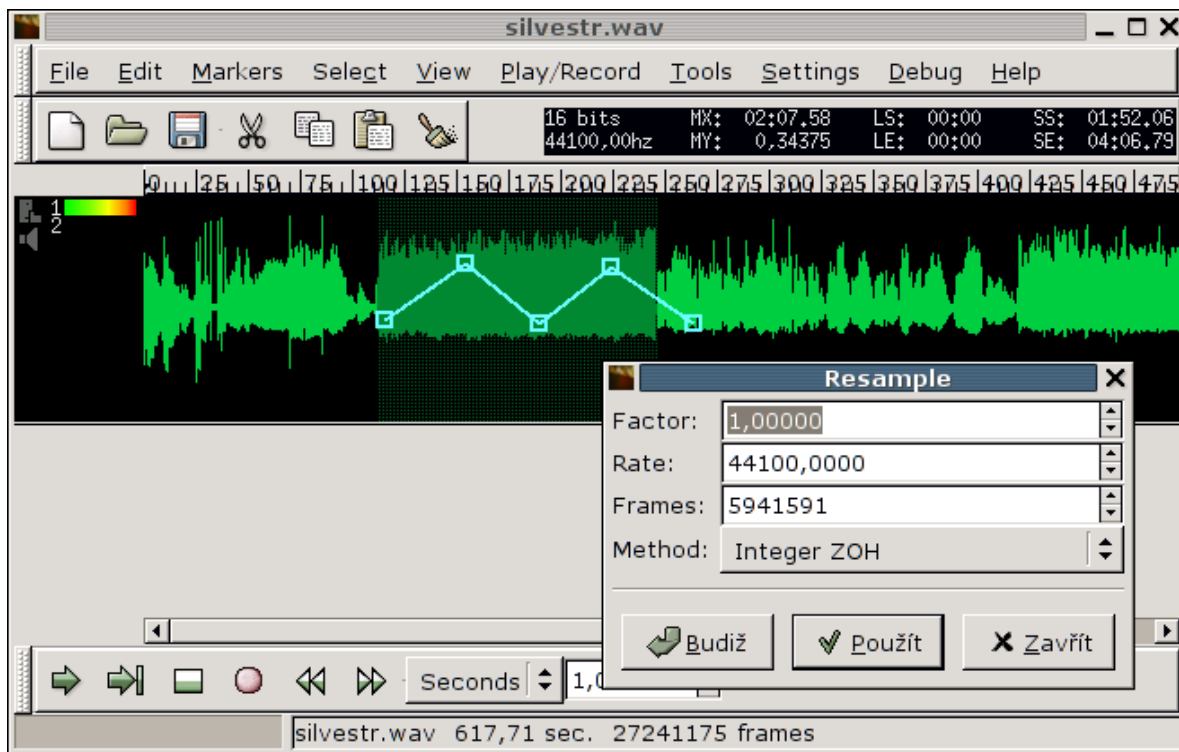
Na druhém obrázku je ukázka výše umíněné knihovny LADSPA [3]. Bohužel jsou popisky efektů anglické, což neprofesionálovi téměř znemožňuje rozpoznat, co daný efekt provádí. Nejlepší je tedy celý efekt vyzkoušet. Na třetím obrázku je vytvořena pomocí bodů průběhu struktura, podle jejíhož průběhu (připomínajícího sinusoidu) bude na vybranou část vzorku aplikován efekt, v daném případě Resample. Výsledkem je situace, kdy zvýrazněná část vzorku při přehrávání zjednodušeně řečeno zrychluje a zpomaluje přesně podle os, kterými jsou spojeny jednotlivé body (ve skutečnosti jde o posun frekvence). Lze tak dosáhnout zvuku, který vyloudí gramofonová deska, zastavíme-li ji rukou. Každý z efektů má několik parametrů, obvykle frekvenci, rozmezí (to je dáno grafickým výběrem), metodu nebo jiný soubor parametrů. Nejlepší postup je vše vyzkoušet. Zde tak oceníte funkci, kdy lze všechny změny vrátit zpět.

V neposlední řadě patří mezi důležité funkce také nahrávání, které ovšem neoplývá mnoha možnostmi. Lze nahrávat ze zvukového zařízení `/dev/dsp`, a to, pokud je zařízení podporuje, z několika kanálů. Nelze už ovšem určit, do které stopy se má který kanál nahrávat, vše funguje na vzestupném principu (nultý kanál první stopa, první kanál druhá stopa atd.).

Komu, k čemu?

Tento program dozajista neposlouží profesionálovi, ale zručnému amatérovi poskytne dost radosti na to, aby s ním (a vhodným zvukovým vzorkem) příjemně strávil kus odpoledne. Program sice

ještě nedosáhl první verze, což ale není ve světě Linuxu nutnou podmínkou kvality, ale přesto nelze tvrdit, že to, co umí, dokáže bez chyby. Občas se stane, že program „spadne“, obvykle při aplikaci některého z LADSPA pluginů. Ke cti autorům budiž přičteno to, že editor vždy vytvoří záložní kopii právě zpracovávaného souboru s příponou .crash. Bezesporu existují lepší a důmyslnější programy, ale GNU sound editor dobře poslouží díky svým funkcím a jednoduchému ovládání nejen úplným laikům.

Odkazy

- [1] <http://awacs.dhs.org/software/gnusound>
- [2] <http://www.ladspa.org/>
- [3] <http://www.ladspa.org/>

Damn Small Linux

Jindřich Skupa

Velikost distribuce je relativně malá (ale jsou i menší). Jak řekl autor: „Protože mít funkční linuxový desktop na bootovatelné 50 MB CD vizitce je tak skvělé, že by byla škoda to neudělat.“ (Because having a working Linux desktop on a 50 mb bootable business card CD is just too cool not to do.)

Boot

Po vložení CD (vizitka o velikosti 50MB), začne DAMN bootovat. Objeví se před vámi řádka LILO, pokud stisknete F2, vyletí na vás, stejně jako v Knoppixu, tabulka možných parametrů pro spuštění. Ty ale kvůli ořezanosti nefungují na sto procent (například výběr okenního manažeru). Jakmile stisknete Enter nebo přidáte nějaké volby a odsouhlasíte zadání, přeskočí systém do detekce hardwaru. DAMN obsahuje podporu pro USB a PCMCIA. Detekce se mu daří celkem úspěšně, na mém stroji nenašel jen zvukovou a wifi kartu. A to jen proto, že pro ně není v žádném standardním kernelu podpora (drivery se vždy musí stáhnout a kompilovat dodatečně), takže to není chyba samotné distribuce. Jediné, co mu mám za zlé, je, že na mém notebooku nerozpoznal APM, takže jsem neměl přehled o stavu baterií a systém nešel uspat.

Upravení `/etc/fstab` a vytvoření swapu a místa pro práci z paměťových prostředků je samozřejmostí. Ještě před startem X serveru se vás zeptá, zda chcete zapnout framebuffer nebo vám stačí jen VESA mód. S VESA módem jsem měl trochu problém, protože obraz chytil červenou barvu a zdeformoval se – a to i v textové konzoli. Pokud jste vybrali správně, naskočí systém rovnou do grafického režimu, který využívá zmíněný fluxbox.

Začnu tedy popisem a seznamem programů, které DAMN obsahuje (těch nejvýznamnějších). Jako první přijdou na řadu nástroje pro zvuk, grafiku a internet.

Multimédia

Na přehrávání hudby jsou tu pro příkazovou řádku programy: (notoricky známý) mpg123 (0.2.10) a mp3-decoder (0.59q), pro uživatele X je v nabídce XMMS (1.2.7-1.1). Na „kreslení“ je tu jen Xpaint (2.6.2-2), o kterém si myslím, že v takhle malé distribuci stačí (Gimp by se sem nevešel). Pro prohlížení obrázků máme Xzgv (0.7-14), který využívá i náhledy, takže se vyrovná větším grafickým prohlížečům, například z KDE.

Jediné, co mne na multimediální výbavě mrzí, je absence MPlayeru. Pro surfování je tu hned několik prohlížečů: grafický Dillo (který má neuvěřitelných 300kB, v. 0.7.3) a textový Links Hacker (podporující SSL, rámy, cookies a autentifikaci, v. 030709r) – v grafickém režimu zobrazuje i obrázky.

Kancelář

Pro psaní textů je ve výbavě program FLWriter, který je při své velikosti opravdu všestranný nástroj na psaní čehokoli, co nepotřebuje mnoho efektů. Pro úpravu a tvorbu tabulek máte k dispozici Abs (0.906). Pro psaní zdrojových kódů či jednodušších textů je v nabídce Nedit (5.3), který se hodí spíše pro obyčejné psaní nebo programování (podporuje zvýraznění syntaxe) a mini klon editoru Emacs – Zile (1.6.1-2).

Tento prcek obsahuje i prohlížeč souborů PDF Xpdf (1.01-3), který se hodí hlavně na prohlížení elektronických knih, manuálů a podobně. Ve Small Linuxu naleznete samozřejmě i editor nVi (1.79-20).

Komunikace

DAMN obsahuje i kvalitního e-mailového klienta Sylpheed (0.9.3) pro X-ka. Na druhé straně postrádá nějakou alternativu pro textový režim (nebo jsem ji alespoň nenašel) - např. mutt. Pro komunikaci v reálném čase je tu vedle tinyIRC (1.1-7) i Naim (0.11.5.7), který je postavený na AOL messengeru a podporuje IRC, ICQ, AIM a Lily.

Práce se soubory

Pokud se vám nelíbí manipulace se soubory v příkazovém řádku, tak je tu pro vás emelFM (0.9.2-5) - velice podobný LinuxCommanderu, který vám usnadní pohyb po disku. Osobně mám raději Midnight Commander, ale ten postrádá většina minidistribucí.

Programování

DAMN neobsahuje kompilátory GCC, takže není možné za chodu dodávat nové aplikace ze zdrojových kódů. GCC však téměř nahrazuje interpret PERLu (5.8.0-15), pomocí kterého napíšete, až na malé výjimky, totéž co v céčku a možná i rychleji.

Sítě

„Síťáky“ potěší SSH/SCP klient i s démonem pro tuto službu. Ani malý web server Monkey (0.6.3), který se dá ovládat (zapnout/vypnout/restartovat) přes položku v menu fluxboxu, nechybí. Pokud chcete sdílet vzdálenou plochu, tak pro vás DAMN obsahuje VNCviewer (3.3.7) a rdesktop (1.2.0).

Konektivita je podporována snad všemi běžnými prostředky (modem, ADSL, LAN a WLAN). Pokud např. váš notebook obsahuje wifi kartu, neměli byste mít problém a budete se moci v klidu připojit k jakékoli blízké síti. Ovladače jsou však jen pro karty postavené na chipsetu Prism. Pro ostatní karty podpora chybí, patrně kvůli jejich malé rozšířenosti a zároveň kvůli nedostatku místa. Pro automatickou konfiguraci sítě distribuce obsahuje DHCP klienta, který například u Brutuswaru chybí.

Shrnutí

Damn Small Linux je malá, ale relativně všestranná distribuce. Má slušnou podporu hardware a velice kvalitní a úsporné programové vybavení. Můžete ji mít vždy při sobě pro jakoukoliv příležitost. Stačí jen nabootovat a hned můžete fungovat kdekoliv a kdykoliv. Pro svou komplexnost lze použít i pro ukázkou vlastností a schopností OS GNU/Linux.

AbcLinuxu s.r.o. nabízí

Proč Linux?

Protože jde o mimořádně stabilní, kvalitní a výkonný operační systém. Protože díky přístupnosti zdrojových kódů prochází neustálým a nezávislým bezpečnostním auditem veřejnosti a gigantů typu IBM či SAP. Protože má výhodné licenční podmínky, díky nimž můžete ušetřit desítky až stovky tisíc korun. Potřebujete další důvody? Rádi zodpovíme vaše dotazy na adrese info@abclinuxu.cz.

Proč právě my?

Protože uděláme maximum pro nalezení a uskutečnění toho nejlepšího řešení. Protože naše produkty upravíme přesně na vaši míru. Protože náš zájem o vás nekončí proplacením faktury. Protože máme špičkové odborníky. Protože nás důvěra desítek tisíc návštěvníků našeho portálu zavazuje odvádět tu nejlepší práci.

Jaké máme zákazníky?

Zaměřujeme se na menší a střední firmy, státní správu a rozpočtové organizace. Mezi naše zákazníky patří:

Správa sportovních zařízení města Hradce Králové	Ateliér P.H.A. Praha
Výzkumný ústav lesního hospodářství Jíloviště	Picka Data Servis Praha
Cestovní kancelář www.motylek.com Praha	Ministerstvo Vnitra Praha

Jaké nabízíme služby a řešení?

Provedeme vám komplexní analýzu možností nasazení GNU/Linuxu a dalších Open Source produktů ve vaší organizaci. Prověříme existující řešení bezpečnosti a v případě potřeby navrhne a realizujeme zlepšení. Na základě analýzy vytvoříme kompletní řešení pro zálohování dat včetně metodiky a zaškolení vašich zaměstnanců. Tento výčet není ani zdaleka kompletní, máte-li zde neuvedenou potřebu, obraťte se na nás a naši specialisté se vám budou věnovat.

A jaké produkty?

Naše serverové produkty jsou postaveny na linuxové distribuci Gentoo, což nám umožňuje vyladit jejich rychlost na maximum, zároveň nám však ponechává veškerou flexibilitu a přehlednost GNU/Linuxu. Všechny ceny jsou bez DPH a zahrnují instalaci a základní konfiguraci u zákazníka.

ABC Secure Wall

Základní kámen pro připojení počítačové sítě do internetu. Bezpečná hráz, která vás spolehlivě ochrání před útočníky. Používá prověřenou technologii netfilter. Individuální přizpůsobení. Cena již od 8 000 Kč.

ABC Speed Internet

Trik, jak výrazně zrychlit připojení k internetu a zároveň určit, kteří zaměstnanci a v jakém rozsahu jej smí využívat. Stabilita, bezúdržbovost, žádné platby za klientské stanice. Cena již od 10 000 Kč.

ABC Secure Mail

Konečně komplexní řešení, které zajistí veškeré firemní potřeby ohledně emailu a zároveň vás zbaví otravných spamů a nebezpečných virů. Cena již od 10 000 Kč.

Chcete vědět více?

AbcLinuxu s.r.o.
Křemencova 10
110 00 Praha 1

Email: info@abclinuxu.cz
Telefon: 721 300 742
Fax: 224 933 484

Společnost je zapsána v obchodním rejstříku u Městského soudu v Praze, vložka C, spis 90131. IČ: 26730642.

Slackware 9.1

Vlastimil Ott

Místo úvodu

Napsat recenzi na aktuální verzi Slackware Linuxu pro mě bylo těžší než obvykle. Recenzoval jsem předchozí (i starší verzi), která přinesla mnoho nového a bylo co objevovat. U verze 9.1 to není tak jednoduché; ale postupně. Tento článek jsem pojal jako recenzi po několikátýdenním používání, chápejte ji tedy jako subjektivně zaměřenou. Klasický přehled novinek je k nalezení [v oficiálním oznámení \[1\]](#). Nebudu se zabývat instalací, ta se téměř nezměnila a můžete si ji přečíst v recenzi minulé verze.

Šedivý teoretický základ

Začnu od Adama. Dlouho (cca měsíc) jsem se rozmyšlel, zda vůbec novou verzi instalovat. Měl jsem vyladěný systém založený na verzi 9.0, mnoho nainstalovaného softwaru a knihoven, různé 'fičurky' v konfiguračních souborech, atakdále. Na druhou stranu jsem měl nepatrný zmatek v instalaci softwaru (zpočátku, ještě než jsem poznal program [checkinstall \[2\]](#), jsem používal pro instalaci `make install`, kterážto kombinace pochopitelně nemanipuluje se záznamy ve databázi balíčků), nejasno v tiskovém systému (měl jsem nainstalovaný [TurboPrint \[3\]](#), který jsem ovšem nepoužíval, ale nechtělo se mi ho odstranit, protože byl v systému 'zavěšený'). Zkrátka, když jsem si představil všechnu tu námahu, která mě čeká, vůbec se mi do toho nechtělo. Jedna věc mě ale hnala kupředu. Ve verzi 9.0 jsem se dlouho a nepříliš úspěšně pokoušel zprovoznit [DRI \[4\]](#) (Direct Rendering Interface/Infrastructure, přímý přístup ke grafické kartě, základ pro hraní her) na své kartě Radeon 7000. (Nepište mi v diskuzi „Měls udělat to a to.“, vím kde je chyba a dneska mě to už nezajímá.) Nová verze Slackwaru lákala podporou DRI pro mnoho druhů karet přímo *v jádře!* Ačkoliv nejsem pařan, čas od času si nějakou hru zahraji; tetris [nestačí \[5\]](#). Zejména tohle byl ten (malicherný) důvod pro novou verzi. Navíc jsem zjistil, že např. adresář `/etc` se téměř nezměnil, obvyklé soubory se nacházejí na obvyklých místech. Žádná změna v adresářovém stromě taky nenastala. Nainstaloval jsem si nového slacka zkušebně, zjistil, že všechno pěkně funguje a že pověst nelhala (jsou tam a čekají); šel jsem do toho naostro.

Zelená praxe

Instalalalace

Dlouho (ale už ne tak moc) jsem přemýšlel o tom, jestli budu upgradovat (vzpomínka na diskuzi u kteréhosi článku), nebo instalovat na čisto. Upgrade pochopitelně funguje už několik verzí a není důvod jej nedoporučit. Opět ve mně ale zvítězil opačný názor, tentokrát proto, že jsem chtěl různé staré verze knihoven nahradit jejich novými verzemi, které byly obvykle dotaženy do stabilních verzí – zvolil jsem jistější řešení. Praxe mě už také dávno naučila mít adresář `/home` na jiném diskovém oddílu, aby přeinstalování systému neohrozilo uživatelská data.

Instalace se spouští z prvního cédédka a jak jsem už zmínil, téměř nijak se nezměnila. Na druhém disku se nachází KDE a jeho lokalizace a také live systém, který pomůže při tahání trnu z paty, nemáte-li Slackware Live nebo Knoppix (či něco jiného).

Všechno je jednou poprvé

Důležitým a velice potěšujícím momentem byl první start a spuštění příkazu `lsmmod`. Načteny byly všechny požadované moduly, dokonce i `bttv` pro televizní kartu, jen typ tuneru nebyl správně rozpoznán (změna jednoho parametru). Kromě výše zmíněné podpory DRI mě ještě potěšilo to,

že zvukové moduly [ALSA](#) [6] konečně odsunuly staré jaderné a staly se standardem, takže zvuk byl už připraven. Během instalace jsem byl dotázán na síťové parametry, síťová karta byla také nastavena; to dnes ale nikoho nepřekvapí. Moduly XFree byly načteny správně, DRI (už s ním dám pokoj) fungovalo okamžitě, a to všem uživatelům. Manuálně jsem doplnil moduly pro USB zařízení, protože systém HotPlug tiskárnu nebo USB kabel (připojený mobil) nenašel; nedivím se, ani to po něm nechci.

Balíčky sem, balíčky tam

Nezměnil se naštěstí ani balíčkovací systém (kteří mnozí za balíčkovací systém ani nepovažují). Významným přírůstkem jsou programy `checkinstall`, `swaret` a `slackpkg`. `Checkinstall` [7] je známý a tak přínosný, že byl vzat na milost, resp. uznány jeho kvality, a byl „už“ zařazen do adresáře `/extra`. Odtud vede cesta do hlavního instalačního stromu, odhaduji někde do adresáře `/a` (už v příští verzi?). Jeho hlavním úkolem je tvorba balíčků. Pokud své programy kompilujete (určitě ano), nahraďte třetí příkaz v procesu kompilace resp. instalace (`make install`) příkazem `checkinstall`. Ten zpracovává soubor `Makefile` (instrukce pro instalaci) do dočasného adresáře, potom vytvoří balíček, který nainstaluje. Vy ho potom naprosto transparentně můžete odinstalovat.

`Swaret` [8] je utilita, která se snaží přinést slackwaristům to, čím se pyšní debianisté (a jiní -isté): propracovaný systém pro aktualizaci balíčků. Po spuštění `swaret --upgrade` se nejprve stáhnou seznamy souborů, poté seznam nainstalovaných balíčků a nových verzí ze stromu, který nastavíte v konfiguračním souboru (např. `8.1`, `current`, apod.). Následuje interaktivní výběr souborů, které chcete aktualizovat. Ty jsou staženy, je proveden jejich kontrolní součet a po stažení všech jsou regulérně nainstalovány.

Program `slackpkg` [9] je méně komplexní a protože dělá jenom část toho, co `swaret`, domnívám se, že nemá velkou budoucnost. Tato utilita pouze stáhne požadovaný balíček a nainstaluje jej. Nenašel jsem volbu pro komplexní aktualizaci či upgrade; musíte vědět, co chcete stáhnout. [Linux Packages](#) [10] poslouží asi lépe.

To je ostatně i hlavní zdroj pro balíčky, nechcete-li kompilovat vlastní. V nedávné době prošly stránky úpravou a všichni vývojáři se snaží, takže mnoho softwaru je k dispozici i v nejaktuálnějších verzích.

I18n – czeski

Jak už jsem zmínil, původně jsem nechtěl instalovat z obavy před dlouhým znovunastavováním všech možných parametrů. Sice jsem se tomu pochopitelně nevyhnul, ale nebylo to tak hrozné. Lokalizace se provádí jednak nastavením parametru `LANG=cs_CZ` ve skriptu `/etc/profile.d/lang.sh` (příp. `lang.csh` pro jiné shelly), potom také lokalizační skriptů `/etc/rc.d/rc.local` a `rc.keymap`. Do nich je nutné vložit požadované hodnoty, např. `setfont -v lat2-16.psfu` pro font a pro klávesnici `loadkeys cz-usqwertz`. To se pochopitelně týká pouze konzole, klávesnice v XFree se nastavuje v `/etc/X11/XF86Config`:

```
Section "InputDevice"
Identifier "Keyboard0"
Driver "keyboard"
Option "XkbRules" "xfree86"
Option "XkbModel" "pc105"
Option "XkbLayout" "cz"
EndSection
```

Další konfigurace byla už osobitá – dálkové ovládání, načítání těch správných modulů (pro USB tiskárnu, radeon) a shodou okolností instalace GPRS připojení přes USB kabel. Vyzkoušel jsem také systém HotPlug (automatizované načítání modulů), ale zůstal jsem u konzervativního manuálního načítání. Nemile mě překvapilo, že systém správy zařízení zůstal stejný (statický), modernější dynamický způsob (devfs) je k máni, ale není mi jasné, jak spolu potom vycházejí; objevily se problémy právě při instalaci USB zařízení, způsobené asi i mou neznalostí. Bohužel jsem se dočkal prvního zklamání: v hlášení syslogu se objevila zpráva o výjimce jádra. Hm.

Kam? Proč? Jak? KDE?

KDE nepoužívám, ale chápu ho jako určitý standard, a proto jsem zamířil napoprvé tam (KDE je nastavené jako standardní prostředí; pokud je nainstalované). Staré známé prostředí, odporný Keramik, nic nového. Nové jsou fonty rodiny Vera, které jsou skvělé, vyhlazované a ... nepodporují češtinu (resp. š a ž). Takže jsem je opět zaměnil (jako vždycky každé standardní fonty). Po náhodném kliknutí na ikonu terminálu se objevilo jeho okno, okamžitě následované hlášením o tom, že program spadl (Color Window of Death?). Nebádal jsem, tento problém si to nezaslouží: je to natolik trapná věc, až je mi stydno. Všechno pravděpodobně způsobuje nastavení locales (jazyka). Kromě tohoto není už v KDE nic nového nebo neobvyklého, co by stálo za komentář.

GNOME 2.4 příjemně překvapilo uceleným vzhledem a charakterem odlišným od KDE. Méně už potěšila poměrně chudá nabídka programů v menu, ačkoliv jich je na disku k dispozici mnohem více. Také škála různých appletů se nedá s KDE srovnat. Z těchto důvodů se domnívám, že je GNOME ve Slackwaru příliš ochuzené a s KDE nesrovnatelné.

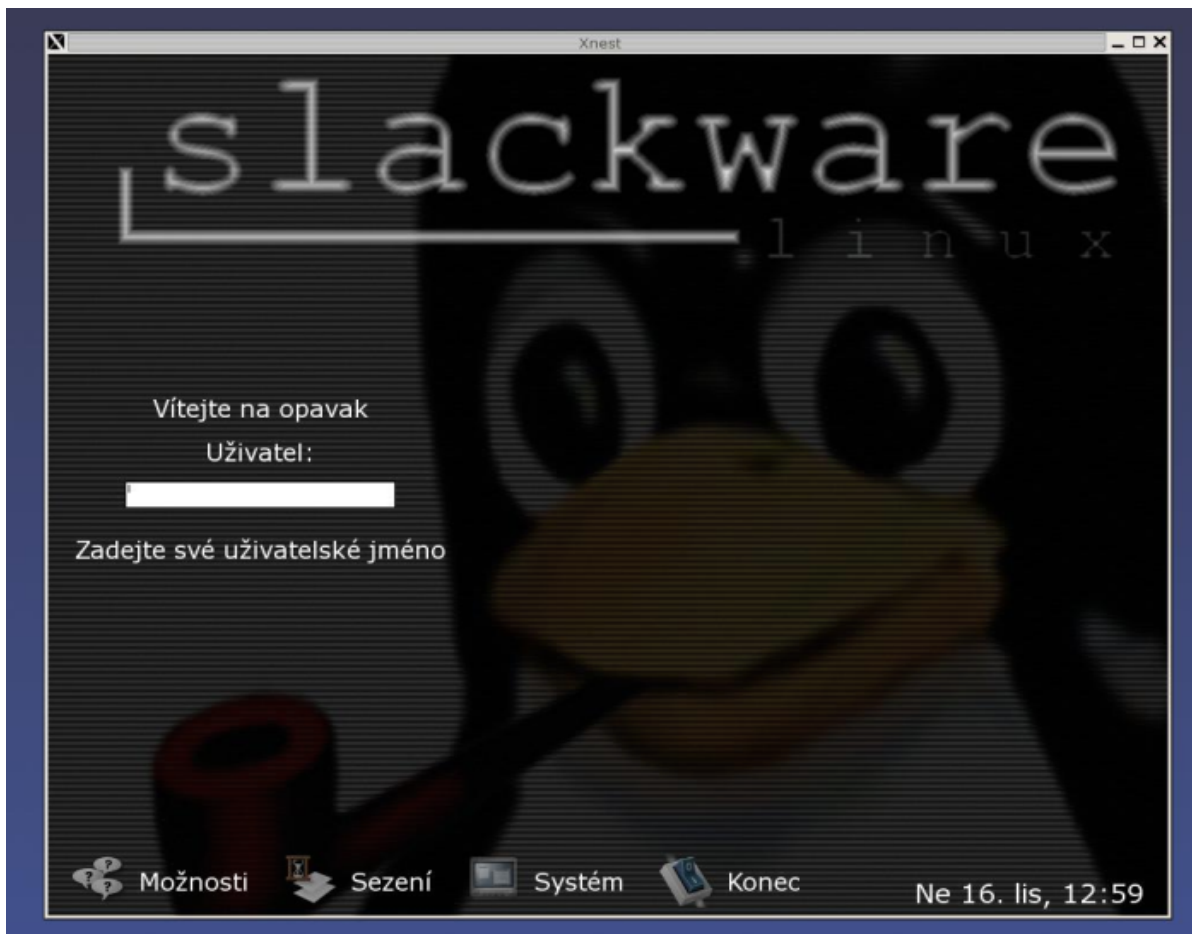
Grafické prostředí

Kromě dvou zmíněných prostředí jsou k dispozici i další: [Blackbox](#) [11], [Fluxbox](#) [12], [fvwm](#) [13], [WindowMaker](#) [14], [Xfce](#) [15]; svůj oblíbený [pekwm](#) [16] jsem si musel stáhnout (ale chápu to). Používám grafický přihlašovací manažer [GDM](#) [17], proto jsem chtěl nového správce oken přidat do jeho nabídky. V adresáři `/etc/X11/xinit` existují soubory, které spouštějí jednotlivá sezení. Podle vzoru jsem vytvořil soubor `xinitrc.pekwm`. Ještě je nutné přidat řádky:

```
pekwm
exec /etc/X11/xinit/xinitrc.pekwm
;;
```

do souboru `/etc/X11/gdm/Xsession` (opět podle vzoru některého již vloženého manažeru). Tím tedy zajistíme, že se pekwm objeví v nabídce sezení.

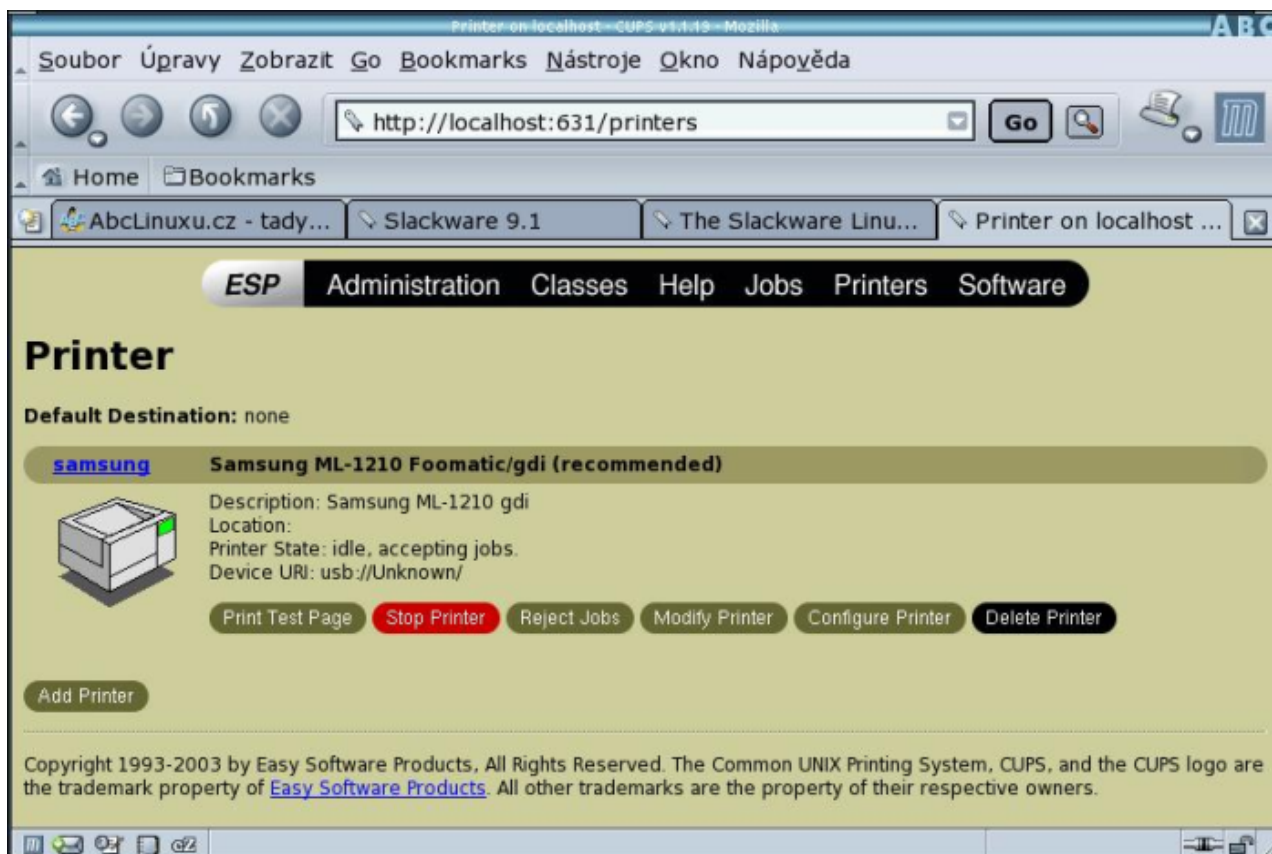
Slackware obsahuje stejnou verzi XFree jako v minulé verzi. Jedná se o verzi 4.3.0, která, jak již bylo řečeno, podporuje DRI (nejedná se pouze o jaderné moduly). Na druhou stranu, proces spouštění XFree je na stejném stroji pomalejší o cca 2 sekundy. Také je zavedena krizová správa spouštění: pokud se GDM (nebo jiný přihlašovací manažer) nespustí, režii přebírá program, jehož jméno neznám. Obvykle česky oznámí, že X-server nelze spustit s danými parametry a že se jej pokusí spustit s parametry jinými. Které jsou ty špatné a které ty dobré, se mi nepodařilo zjistit, program dospěje do fáze (po několika marných spuštěních trvajících cca několik minut), kdy je zakázáno spouštění X-serveru. Nejedná se však o přepnutí do runlevelu 3 (textové prostředí s podporou pro přihlášení více uživatelů), systém zůstává v runlevelu 4 (grafické prostředí), pouze je nutné nastavit XFree, příp. GDM. Je sympatické, že všechny zprávy o této situaci jsou české, ale řešení to nepomáhá. Mnohem rychlejší je manuálně spustit `telinit 3`, provést změny a opět manuálně `telinit 4`.

Slackware 9.1 jsem instaloval také na počítač Pentium 200 MMX/ 192 MB RAM, 2.1 GB HDD, S3 Trio 2MB RAM. V ničem nebyl žádný problém, získal jsem slušně vybavenou stanicí. Potěšilo mě, že narozdíl od starších verzí je podpora karet S3 vylepšena a XFree dokáže vymáčkout i z těchto starých, ale oblíbených a rozšířených karet, maximum. I když je XFree celkově pomalejší, ani na tomto pentiu se nejedná o žádnou tragédii, spouštění trvá několik málo (cca 10) sekund. Tím získala tato verze XFree mé sympatie, protože starších strojů se kolem mě objevuje čím dál tím víc a nyní tedy vím, že Slackware 9.1 je pro ně dobrá volba.

Produkce a reprodukce

Nikdy jsem bohužel neměl takovou tiskárnu, která by tiskla po nastavení programem `apsfilter (/usr/share/apsfilter/SETUP)`. Taky se mi hned zalíbil [CUPS \[18\]](#), který se propracovává z `/extra` stromu do standardních balíčků, takže jsem se přestal zabývat tím, jak zprovoznit `lpr` nebo `lprng`, ale spíše tím jak se jich zbavit. CUPS je skvělý a velice praktický, nenabízí bohužel standardně příliš mnoho ovladačů tiskáren, tu mou samozřejmě nevyjímá. Na stránkách [Linux Printing \[19\]](#) je ovšem ohromná databáze, ze které lze tento ovladač získat. Jedná se o textový soubor `.ppd` (Postscript Printer Description), který nabídnete svému CUPSu jako ovladač tiskárny. Až na to, že jsem stáhl nepovedený ovladač a tiskárna (Samsung ML-1210) mi tiskla velice slabě, všechno fungovalo. Posléze jsem našel ovladač lepší, nainstaloval jsem jej a zjistil, že tiskárna netiskne vůbec. Ovladač totiž vyžaduje přítomnost rozhraní [Foomatic \[20\]](#), které integruje všechny tiskové systémy a ovladače do funkčního celku. Přiznávám, že ne zcela přesně vím, jak to vlastně funguje. Každopádně po nainstalování balíčků CUPS a Foomatic jede všechno jak má, na adrese [16](http://localhost:631 [21] je šikovné prostředí pro ovládání všech tiskáren, tiskových úloh apod.</p></div><div data-bbox=)

Co chybělo?

Především jsem si okamžitě stáhnul Mozilla 1.5, přítomná 1.4 mi připadala už trochu moc stará. Z pracovních důvodů jsem si také sehnal balík OpenOffice.org, který není součástí distribuce. Dále jsem už pouze doinstaloval software, který jsem přehlédl při instalaci, případně tu a tam stáhl aktuálnější verzi. Především to byl program Kile [22], propracované prostředí pro psaní LaTeXových dokumentů (pro přítelkyni).

Tak to je všechno

Když jsem oznámil, že tedy slacka konečně přeinstaluji, odpověděl jsem na otázku, kolik že na to budu potřebovat času: „Mělo by to jít rychle, počítám, že tak dvě až čtyři hodiny.“ Přítelkyně lakonicky odvětila: „Hm, takže zase celý den...“ Ačkoliv má vždycky pravdu, tentokrát se mýlila. Naštěstí. Po čtyřech hodinách jsem už byl přes (shodou okolností) zbrusu nový mobil s GPRS na Internetu a stahoval jsem témata pro Mozilla. Happy slackin'!

Odkazy

- [1] <http://www.slackware.org/announce/9.1.php>
- [2] <http://asic-linux.com.mx/%7Eizto/checkinstall/>
- [3] <http://www.abclinuxu.cz/clanky/ViewRelation?rid=14271>
- [4] <http://dri.sourceforge.net/cgi-bin/moin.cgi/>
- [5] <http://torcs.sourceforge.net/>
- [6] <http://www.alsa-project.org/>
- [7] <http://proyectos.glo.org.mx/checkinstall/>

- [8] <http://www.swaret.org/>
- [9] <http://slackpkg.sourceforge.net/>
- [10] <http://www.linuxpackages.net/>
- [11] <http://blackboxwm.sourceforge.net/>
- [12] <http://fluxbox.sourceforge.net/>
- [13] <http://www.fvwm.org/>
- [14] <http://www.windowmaker.org/>
- [15] <http://www.xfce.org/>
- [16] <http://pekwm.org/>
- [17] <http://www.5z.com/jirka/gdm.html>
- [18] <http://www.cups.org/>
- [19] <http://www.linuxprinting.org/>
- [20] <http://www.linuxprinting.org/foomatic.html>
- [21] <http://localhost:631>
- [22] <http://kile.sourceforge.net/>

OpenOffice.org 1.1 – Uživatelská příručka

Juraj Remenec

Úvod

Asi před letnými prázdninami na serveri AbcLinuxu vyšla poslední verzia seriálu o OpenOffice.org pre začiatovníkov (ktorej som bol autorom). V nej sa mohli začínajúci používatelia oboznámiť s týmto úžasným kancelárskym balíkom. Konkrétne jeho vývojovou verziou 1.1. Od vtedy ubehli štyri mesiace a máme tu finálnu verziu 1.1, ktorá ubehla naozaj veľkú dĺžku a stala sa ozajstným konkurentom súčasného šampióna MS Office. Spolu s novou verziou programu prišla aj nová verzia samotnej knižky. Prečo hovorím nová verzia? Určite väčšina z vás zaregistrovala postaršiu verziu uživatelskej príručky OpenOffice.org v.1.0.1, ktorá pred časom taktiež vo vydavateľstve CPRESS vyšla. To, prečo v recenzii o OO 1.1 spomínam túto knižku, sa dozviete o čosi nižšie. Poďme sa bližšie pozrieť, čo nám ponúka samotná kniha „OpenOffice.org 1.1 – Uživatelská príručka“. Pri pohľade na obal knihy asi každého užívateľa zaujme informácia o priloženom CD, ktoré mimo verzie tohto programu pre Linux aj Windows ponúka na otestovanie aj samospusiteľnú verziu SuSE Linuxu 8.2. Pri otvorení a zbežnom prelistovaní knihy si každý povšimne množstvo screenshotov, ktoré kniha ponúka. Pri podrobnejšom prelistovaní môžete zistiť, že kniha disponuje taktiež obrovským množstvom rôznych návodov, ktoré určite väčšina čitateľov ocení. Okrem uvedeného sú tu celkom podrobne rozpísané aj niektoré najpoužívanejšie funkcie. Dá sa teda povedať, že ku názorným ukázkam miestami nechýba ani menšia vysvetľovka, načo sa dá ktorá funkcia v OpenOffice využiť.

Podrobnejšie

Aby sme boli trochu konkrétnejší: Celá kniha je rozdelená do jedenástich kapitol, z ktorých sa každá venuje určitej problematike a súčasť. V prvých piatich kapitolách sa oboznamujete s inštaláciou, fungovaním a prácou pod celým programom OO. Od šiestej kapitoly je to už popisovanie používania jednotlivých súčastí OO, ako sú Writer, Calc, Draw a Impress. Každéj súčasť je venovaná jedná kapitola. Najviac strán je venovaných kapitole o Calc. Za nim je to Writer a nakoniec to sú Impress a Draw.

Predposledná kapitola sa venuje nastavovaniu užívateľského rozhrania OOo. No a nakoniec posledná, dvanásta, sa nesie v duchu rôznych tipov a trikov. Medzi 163 stranami textu a obrázkov nechýbajú také známe veci, ako je používanie hromadnej korešpondencie, tvorba štítkov, formátovania dokumentu, tvorba štýlov, návrh tabuliek, prepojenie na databáze, tvorba prezentácií, používanie vektorovej grafiky a veľa, veľa, oveľa ďalšieho...

Kniha je určená pre každého, kto ovláda aspoň základy práce na PC a je písaná hlavne s dôrazom na užívateľa operačného systému Linux. V tomto smere sa kniha zaručuje, že uvedené návody a postupy v nej budú na tejto platforme úplne funkčné. Autori ale taktiež nepozabudli na užívateľov OS Windows a na prípadne rozdieli medzi týmito OS pri určitých postupoch upozorňujú. V tomto smere som skúšal väčšinu postupov na svojom stroji s Linuxom aplikovať a môžem potvrdiť, že všetky do jedného fungovali.

Negatíva

No a teraz trocha negatív: Aj napriek obrovskému množstvu rôznych návodov tu chýbali niektoré dôležité špeciality, ako je napríklad práca a tvorba makier, alebo niektoré ďalšie spôsoby vytvárania a generovania tabuliek a štatistík apod. Miestami, som naďabil aj na funkcie, ktoré síce boli popísané, ako ich použiť, ale nebol mi vysvetlený ich konkrétny význam. Nakoniec chcem vysvetliť, prečo som v úvode spomínal aj staršiu sestru „OpenOffice.org 1.0.1 – Uživatelská príručka“. Táto

kniha je totižto z většiny totožná s jej staršou verzíou. To, o čo bola aktuálna publikácia ukrátena, sú zmienky o používaní OpenOffice.org na systémoch SOLARIS. Z uvedeného jasne vyplýva, že pokiaľ už vlastníte staršiu verziu tejto príručky, rozhodne neodporúčam investovať niečo do tejto novšej.

Celkový dojem

Môj celkový dojem z tejto publikácie je viac než dobrý. Medzi jej hlavné prednosti patrí, že zbytočne „neobkecáva“ danú tému, ale vďaka jednoduchým a jasným príkladom a postupom sa môže stať vašim rýchlym pomocníkom pri tvorbe každého dokumentu. Pokiaľ ste začínajúci, alebo aj skúsenejší používateľ tohto programu a nevlastníte ešte jej staršiu sestru, určite vám ju vrele odporúčam.

Autor: CD i publikace byla vytvořena ve spolupráci s firmou SuSE
Název: OpenOffice.org 1.1 Uživatelská příručka
Nakladatelství: Computer Press
Počet stran: 168
Cena: 197,- Kč / 297,- Sk
Rok vydání: 2003

Jaderné noviny 236

Robert Krátký

Patch podporující mnoho skupin. Oddělení hlavičkových souborů kernelu od uživatelských (sága pokračuje). Vývojáři pochybují o významu DigSig. Bezpečnostní návrh: dostupnost portů kernelu. Do konference přišlo celkem 1670 emailů, nejvíce jich poslali Bartłomiej Zolnierkiewicz, Greg KH, Andrew Morton.

Patch podporující mnoho skupin, 22 e-mailů

Rusty Russell poslal patch, který napsal spolu s Timem Hockinem, zvyšující počet možných skupin na více než 200. Zjevně o to stáli hlavně uživatelé Samby. Rusty vysvětlil: **Tato verze se zbavuje interního pole skupin (je tak často sdílené, že to ani nestojí za to – a vypadá to pak rozumněji) a v případě, že má někdo obrovské množství skupin, spoléhá na vmalloc.**

Linus Torvalds odpověděl:

Proč?

kmalloc() funguje dobře. Když někdo potřebuje 200 skupin, možná je ještě normální, ale pokud někdo potřebuje víc než se vejde do kmalloc(), je to tak přehnané, že už k tomu není důvod.

vmalloc prostor je omezený a kód tak bude hodně nehezky.

Díval jsi se poslední dobou na zdrojové kódy glibc nebo proč myslíš, že bychom měli podporovat uhozené používání?

Pete Zaitcev z Red Hatu řekl, že jejich společnost ve skutečnosti **má zákazníky, kteří mají uhozené počty skupin s pomocí vlastních patchů. Z nějakého důvodu je to oblíbené mezi lidmi kolem projektu Beowulf. Měl bych poznamenat, že to není moc rozšířené.**

Tim Hockin řekl, že i jeho společnost má zákazníky, kteří chtějí více skupin než zvládá kmalloc. Poslal svůj vlastní patch, který se Linusovi líbil trochu víc, ale stále nesouhlasil s podporou tisíců skupin. Tim na tom ještě pracoval a poskytl patch oproti 2.6.0-test6 spolu s popisem všech funkcí.

Linus odpověděl, že ho mrzí to neustálé stěžování, ale tentokrát kritizoval duplikaci kódu. Navrhl možné řešení, ale když Tim některé věci upravil a poslal patch s dalším popisem vlastností, nikdo už neodpověděl.

Oddělení hlavičkových souborů kernelu od uživatelských, 16 e-mailů

Navazujíc na (nebo ignorujíc) Jaderné noviny 232 řekl Andries Brouwer:

Už dlouhou dobu mluvíme o oddělení hlavičkových souborů kernelu od částí, které se více hodí pro začlenění do uživatelského prostoru.

Je to rozsáhlý projekt a zabere mnoho času, zvláště pokud chceme, aby uživatelské hlavičky pěkně vypadaly – místo obyčejného zkopírování všeho, co najdeme ve stávajících hlavičkách.

Někde se musí začít a úplně prvním krokem je ujistění, že s projektem souhlasíte. Následuje výběr názvů adresářů.

Níže

- malý textový soubor „linuxabi“ popisující názvy (podadresáře `include linuxabi` a `linuxabi-alpha`, atd.),
- soubor `linuxabi/mountflags.h` s definicemi pro `MS_RDONLY` a příbuzné,
- soubor `linux/mountflags.h`, který obsahuje `linuxabi/mountflags.h` a kromě toho definuje věci jako `MS_RMT_MASK` a `IS_NOATIME(inode)` a
- patch pro `fs.h`, který tyto definice odstraňuje a přidává řádku `include`.

Obsah jeho souboru `linuxabi`:

Podadresáře `linuxabi` a `linuxabi-$ARCH` (`linuxabi-alpha`, `linuxabi-arm`, ...) v adresáři `linux/include` jsou určeny pro hlavičky, které mají být používány jak kernelem, tak v uživ. prostoru. Symbolický odkaz `linuxabi-arch` ukazuje na `linuxabi-$ARCH` pro aktuální architekturu.

...

J.A. Magallon navrhl pojmenovat soubor 'abi' místo 'linuxabi', aby mohly i jiné systémy, jako třeba BSD, dodržovat stejnou konvenci.

Na jiném místě Eric W. Biederman prohlásil, že ta celá věc patří do 2.7, ale Andries nesouhlasil. Řekl, že restrukturalizace se vůbec nedotýká vývoje kernelu, ale Eric trval na tom, že by ke správné implementaci bylo potřeba celého vývojového cyklu.

Nikdo nezmínil práci, kterou již dříve udělal Matthew Wilcox.

Vývojáři pochybují o významu DigSig, 15 e-mailů

Pavel Macheck řekl, že pokud chci něco spustit, mohu se `exec() syscall` vyhnout a provést `mmaps` ručně... Makan Pourzandi odpověděl:

Protože existuje mnoho různých scénářů útoků, je na tuto otázku i více možných odpovědí. Beru v potaz ten nejreálnější a poskytnu stručnou odpověď.

Makan poskytl tři důvody, proč si myslí, že DigSig ztíží útočnickovi práci: 1) pomáhá omezovat přístup k systému zrušením exekuce cizího kódu, 2) může zabránit spuštění kódu, který umožňuje download rootkitu a 3) není možné spustit nepodepsaný kód, takže by si útočník musel kód zkompilovat na napadeném stroji.

Poslední, ale myslím, že nejdůležitější věcí je, že úroveň obtížnosti provedení takového útoku je o mnoho vyšší než běžná úroveň znalostí mnoha script kiddies. Naprostá většina útočníků má malé nebo vůbec žádné znalosti o operačních systémech všeobecně a o Linuxu především, zvláště pokud mluvíme o napsání C programu, zavolání `mmaps` v tom programu a spuštění kódu, který zajistí práva roota a pak odstranění toho modulu ke spuštění klasického útoku.

Neexistuje 100% bezpečný systém, ale DigSig zvyšuje úroveň bezpečnosti, protože prostě útočnickovi ztěžuje jeho/její útok.

O pár zpráv dále Alexander Viro poznamenal, že DigSig může mít na 'script kiddies' dočasný vliv, ale během měsíce dojde k aktualizaci rootkitů a budeme zase na začátku, jen tu bude navíc zaclánět další patch...

Willy Tarreau a Pavel s tím souhlasili. Poblíž dodal Valdis Kletnieks: DigSig zabezpečuje jen jednu malinkou cestičku, kterou by se mohl dostat spustitelný kód do paměti.

Bezpečnostní návrh: dostupnost portů kernelu, 8 e-mailů

John Lange navrhl:

Proč existuje požadavek, aby se k nižším portům (pod 1024) mohly připojit pouze root procesy?

Já tomu rozumím tak, že je to přežitek z dávných dnů, kdy se jednalo o bezpečnostní funkci. Protože na portech pod 1024 mohly naslouchat jen root procesy, mohli jste „důvěřovat“ tomu, že každé spojení na nízkém port bude „bezpečné“. Jinými slovy, nikdo, kdo neměl root přístup nemohl na telnetovém portu „blufovat“, takže bylo bezpečné napsat své heslo.

Nevím, jestli je to skutečný důvod, ale pokud ano, zcela zjevně už to nemá smysl, coby „bezpečnostní“ funkce.

Kromě toho, nevytváří teď ten požadavek větší bezpečnostní problém než jaký kdy vyřešil?

Procesy nucené běžet jako root (přínejmenším při startu systému), které mají bezpečnostní díry, jsou přeci hlavní příčinou „vzdálených root exploitů“.

Takže neslouží-li ten požadavek na roota pro nízké porty žádnému účelu a navíc je příčinou bezpečnostních problémů, není na čase se ho zbavit?

Kromě toho, zatímco pouze root může vázat na nízké porty, KAŽDÝ uživatel může vázat na vysoké porty. To také způsobuje spoustu bezpečnostních starostí.

Takže bych rád navrhl následující zlepšení bezpečnosti kernelu a rád bych slyšel vaše komentáře.

Návrh: Bezpečnostní systém vázání portů založený na skupinách pro příchozí a odchozí vázání.

Například skupina „root“ může naslouchat na portech „*“ (všechny) a zároveň má povolena odchozí spojení na „*“ (všechny).

Skupina „www“ by mohla vázat na porty „80, 443“ (http, https) a neměla by povolena ŽÁDNÁ odchozí spojení.

Skupina „mail“ (nebo postfix nebo co já vím) by mohla naslouchat na portu „25“ (smtp) a připojit se k „25“.

Skupina „users“ by mohla naslouchat na všech, ale připojit se jen k 20-21, 80, 443. atd.

To zařídí dvě zásadní věci:

- Žádný proces nebude muset běžet jako root.
- Žádný neautorizovaný proces nebude smět naslouchat nebo vytvářet připojení k portu. Na serverech, které povolují vzdálené uživatele, to zabrání věcem jako jsou boty, relay spamu, shození ftp a mnohemu druhu neplech.

Představuji si jednoduchý soubor `/etc/ports` ve formátu

```
<groupid>, <incoming ports>, <outgoing ports>
```

Uvědomuji si, že podobné věci je možné udělat jinými způsoby (myslím, že s iptables), ale řekl bych, že by to měla být základní součást bezpečnosti systému, a proto by to mělo být rovnou v kernelu (stejně tak, jako je teď vázání roota na nízké porty).

Valdis Kletnieks řekl, že Johnův návrh už je napsaný: [grsecurity patch](#) [1]. Na jiném místě řekl také James Morris, že podobná funkce je implementována v [AccessFS](#) [2]. Ale James dodal: Standardní chování bychom měli v hlavním kernelu ponechat jako výchozí. Další bezpečnostní modely mohou být implementovány pomocí LSM, Netfilteru, konfiguračních voleb atd. John považoval za dobré znamení, že jiní už implementovali různé verze jeho nápadu a řekl Jamesovi:

Myslím si, že existuje několik závažných důvodů, proč bychom měli standardní chování změnit.

- Patche nejsou řešení. Jako sysadmin si nemůžu dovolit extra problémy s aplikováním patchů kdykoliv je třeba upgradovat kernel. Navíc, objeví-li se urgentní patch pro jádro, musel bych čekat na externí patch, abych mohl kernel zkompilovat. Takže obecně jsou pro běžné sysadminy patche problematické.
- Není-li funkce zabudována do standardního chování, nebude pro ní nikdo psát kód.
- Pokud se shodneme, že stávající chování je zastaralé a způsobuje problémy s bezpečností, musíme se ptát „Existuje rozumný důvod ho zachovávat?“. Nebude Linux s patchem lepším, bezpečnějším Linuxem?

Zpětná kompatibilita by taky nebyla problém, protože většina programů prostě zkusí zabrat port a když ho nedostanou, vyhodí chybou. S myšlenkou `/etc/ports` by fungovaly.

Všechny ostatní programy, které by mohly mít potíže (například ty, které kontrolují, jestli jsou root, před tím, než se spustí), mohou být stále spouštěny jako root.

Jesse Pollard řekl, že kompatibilita pro portování aplikací *bude* potíž. Navrhl místo toho řešení založené na LSM modulu, který by mohl požadavky na porty předávat bezpečnostnímu démonu, a přidělovat/odmítat alokaci portů podle externích pravidel. Bylo by to více flexibilní, snadněji spravovatelné a méně by to zasahovalo do kernelu.

V originálu Kernel Traffic 236 vyšla navíc ještě tato témata:

- [Linux 2.4.23-pre6 Released](#) [3]
- [Big Updates To HFS+ And HFS](#) [4]
- [New Xen Virtual Machine Monitor For x86](#) [5]

Tento článek vychází ze seriálu Kernel Traffic (<http://kt.zork.net> [6]) a je zveřejněn pod licencí GPL verze 2 [7].

Odkazy

[1] <http://www.grsecurity.org/>

[2] <http://www.olafdietsche.de/linux/accessfs/>

[3] http://www.kerneltraffic.org/kernel-traffic/kt20031026_236.html#4

[4] http://www.kerneltraffic.org/kernel-traffic/kt20031026_236.html#6

[5] http://www.kerneltraffic.org/kernel-traffic/kt20031026_236.html#7

[6] <http://kt.zork.net/>

[7] <http://www.gnu.org/licenses/gpl.cs.html>

Jaderné noviny 237

Leoš Literák

Linux 2.4.23-pre7. VST patch pro úsporu energie. BitKeeper přetéká kvůli velké aktivitě linuxových vývojářů. Frandom – nový generátor náhodných čísel. Implementace iSCSI hotova.

Do konference přišlo celkem 1552 emailů, nejvíce jich poslali Andrew Morton, Greg KH, William Lee Irwin III.

Linux 2.4.23-pre7, 9 e-mailů

Marcelo Tosatti vydal sedmou pre verzi jádra 2.4.23 a v emailu popsal provedené změny. Jedná se o mod pro laptopy, tato funkcionality je již přítomna v jádrech SuSE a RedHatu. Dále přidává megaraid2 (vylepšená a rychlejší verze, ne však tak intenzivně otestovaná, jako starý megaraid), podporu BIOS EDD (enhanced disk detection), změny v USB, sítích a další opravy. Marcelo dále vyjádřil přání zhruba do měsíce vejít do fáze -rc.

VST patch pro úsporu energie, 3 e-mailů

George Anzinger ohlásil:

Právě je dostupná první verze VST. VST (Variable Scheduling Timeouts, respektive Variable Sleep Times) obsahuje kód, který z nudícího se úkolu [idle task] prohledá seznam časovače a pokud žádný časovač není blízko, přeskočí přerušení časovače, které by jinak bylo vygenerováno. Čistým důsledkem je, že nezanepřázdňovaný systém bude používat mnohem méně energie, neboť se nebude muset probouzet při každém tiku 1 Hz časovače.

Jméno patche je `hrtimers-vst-*` a závisí na patchi `hrtimers-2.4.20-3.0`, který musí být aplikován první. Oba patche najdete na adrese <http://sourceforge.net/projects/high-res-timers/> [1].

BitKeeper přetéká kvůli velké aktivitě linuxových vývojářů, 4 e-mailů

Larry McVoy napsal:

Openlogging strom BitKeeperu, který obsahuje všechny změny v linuxovém jádře, začíná být dost velký. Skutečně velký. Uzly ve stromu mají svá seriová čísla uložena v 16 bitech, takže nemůže být více než 64 tisíc uzlů v grafu. Poslal jsem ráno svému programátorovi email, že mám podezření, že OpenLogging strom Linuxu brzy přeteče a že budeme potřebovat přejít na 32 bitů. Netušil jsem, jak blízko jsme byli, prostě jsem věděl, že to je problém, který se musí vyřešit. Právě jsem dostal odpověď, že tým provedl upgrade ve chvíli, když zbývalo 199 seriových čísel.

To znamená, že během jediného roku jste dokázali vytvořit 65 337 changesets. To je 179 za den, 7,4 za hodinu, 24x7. Pánové, jste opravdu pilní. Abych to vzal do širšího pohledu, dosud nejaktivnější projekt na Sourceforge, Gaim, má 805 commitů. Za více než 3,5 roků. To znamená, že měníte své kódy 284x častěji než oni. A to jsou jen uživatelé BitKeeperu, nepočítám lidi nepoužívající BK, kteří tvoří podstatný zlomek.

Ať se na to díváte jakkoliv, je to úžasná frekvence změn. Pokud bereme změny za dobrou věc, pak pánové valíte. Nic takového jsem dosud neviděl.

Frandom – nový generátor náhodných čísel, 32 e-mailů

Eli Billauer ohlásil:

Frandom je rychlejší verze dobře známého generátoru náhodných čísel `/dev/urandom` `random`. Není jeho náhradou, ale doplňkem pro případ potřeby pseudonáhodných dat ve vysoké frekvenci. Pár testů ukazuje, že `frandom` je 10-50 krát rychlejší než `urandom`.

Domácí stránka projektu: <http://frandom.sourceforge.net> [2].

Modul funguje v jádrech řad 2.2, 2.4 a 2.6. Pár zřejmých `#ifdef` řeší kompatibilitu.

Účel:

- `frandom` je šikovný zdroj hromady náhodných dat
- není určen pro šifrování či bezpečnost
- `frandom` je určen pro (vědecké) simulace, čištění disku, stress testy algoritmů a podobně
- spíše se podobá `/dev/zero` než `/dev/random`
- ovladač je malý: 6 kB zdrojového kódu, 2,3 kB paměti kernelu

Nick Piggin a další vývojáři argumentovali, že není žádný důvod vkládat `frandom` do kernelu místo do uživatelského prostoru. Dále proběhla menší debata na téma, co určuje hodnotu vlastnosti `pro kernel`, nicméně nedošlo se k žádnému závěru.

Implementace iSCSI hotova, 2 e-mailů

Roman Zippel oznámil:

Hrdě oznamuji první veřejnou verzi této implementace iSCSI target. V této chvíli je již použitelná, nicméně neimplementuje zatím vše, co iSCSI specifikace vyžaduje. Chybějící části nejsou tak složité (zatím jsem je nepotřeboval). Další zajímavější části specifikace (obnova session) nejsou vytvořeny, protože neexistují klienti, na kterých by se daly otestovat. Ovladač byl testován hlavně na ovladači Cisco iSCSI initiator a také na ovladači MS initiator. Ovladač najdete na adrese <http://www.ardistech.com/iscsi/> [3], README obsahuje všechny potřebné informace pro konfiguraci a kompilaci ovladače.

V originálu Kernel Traffic 237 vyšla navíc ještě tato témata:

- Linux 2.6.0-test6 Released [4]
- Linksys And The GPL: The Saga Continues [5]
- Status Of RelayFS [6]
- Status Of kexec [7]
- Possible GPL Violation By EasyRDP [8]
- Job Postings on linux-kernel [9]

Tento článek vychází ze seriálu Kernel Traffic (<http://kt.zork.net> [10]) a je zveřejněn pod licencí GPL verze 2 [11].

Odkazy

[1] <http://sourceforge.net/projects/high-res-timers/>

[2] <http://frandom.sourceforge.net/>

- [3] <http://www.ardistech.com/iscsi/>
- [4] http://www.kerneltraffic.org/kernel-traffic/kt20031026_237.html#1
- [5] http://www.kerneltraffic.org/kernel-traffic/kt20031026_237.html#2
- [6] http://www.kerneltraffic.org/kernel-traffic/kt20031026_237.html#3
- [7] http://www.kerneltraffic.org/kernel-traffic/kt20031026_237.html#4
- [8] http://www.kerneltraffic.org/kernel-traffic/kt20031026_237.html#6
- [9] http://www.kerneltraffic.org/kernel-traffic/kt20031026_237.html#8
- [10] <http://kt.zork.net/>
- [11] <http://www.gnu.org/licenses/gpl.cs.html>

Zprávičky

01. 11. 2003 Od dnešního dne platí v EU nová směrnice o ochraně soukromí a osobních dat v elektronické komunikaci, která zakazuje zasílat nevyžádaná sdělení přes internet a mobilní sítě. Například v Belgii příslušný zákon hrozí za zasílání nevyžádaných informací pokutou od 250 až do 50.000 eur.

01. 11. 2003 Patch, který řeší problém s ničením CD-ROM mechanik LG kernelem dodávaným s Mandrake 9.2, je na světě. Poznámky k upgradu jádra v Mandraku najdete zde.

01. 11. 2003 Textový procesor AbiWord vyšel ve verzi 2.0.1. Seznam změn oproti předchozí verzi zde.

02. 11. 2003 Vyšla nová verze výborného ICQ klienta sim-icq (0.9). Více na sim-icq.sourceforge.net.

02. 11. 2003 31.10.2003 vyšla nová alpha-verze oblíbeného prohlížeče Mozilla 1.6a. Stahujte.

03. 11. 2003 Konfigurační program iwconfig sloužící k nastavení bezdrátových síťových karet nesprávně zpracovává argumenty z příkazové řádky, což může být zneužito lokálními uživateli. Oprava dosud není k dispozici, proto doporučuji odebrat tomuto programu setuid bit, pokud je s ním instalován.

03. 11. 2003 Rozsáhlý a zajímavý rozhovor s Linusem Torvaldsem přináší OpenEnterpriseTrends.com. Interview, které se odehrálo na palubě Geekcruise na Aljašku, se dotýká budoucnosti Linuxu, kernelu 2.6 i SCO.

03. 11. 2003 Vyšla nová, vývojová „Halloween“ verze programu Scribus 1.1.2 (sazba a DTP). Mezi nejvýraznější změny patří skutečnost, že tuto verzi (z výkonostních důvodů a z důvodů čistoty kódu) již nezkompilujete pomocí staršího GCC než 3.0. Dále by měla být vylepšena práce s textem. Tým se rozrostl o dalšího člena, celkem na 4 vývojáře.

03. 11. 2003 Vyšla první betaverze KDE 3.2. Bližší informace.

03. 11. 2003 Zájemcům o 3D grafiku doporučuji navštívit stránky programu Blender. Vyšla nová verze 2.30. Můžete se těšit na nový (skinovatelný) vzhled a nové

funkce. Stručné seznámení s novými vlastnostmi v češtině uvádí 3Dscena.

04. 11. 2003 Matthew Szulik, hlava Red Hatu, (prozatím) doporučuje domácím zákazníkům Windows a ne Linux. Poprask kolem Linuxu na desktopu je podle něj nafouknutou bublinou a technologie Linuxu musí ještě „vyspět“, než bude vhodná pro běžného uživatele.

04. 11. 2003 NewsForge cituje e-mail, ve kterém Red Hat oznamuje zákazníkům RH Network, že s koncem roku přestane podporovat (vydávat aktualizace pro) verze Red Hat Linuxu 7.1, 7.2, 7.3 a 8.0. Red Hat Linux 9 přijde na řadu v dubnu 2004.

04. 11. 2003 Novell koupil SUSE, viz Novell Announces Agreement to Acquire Leading Enterprise Linux Technology Company SUSE LINUX.

05. 11. 2003 Byly zveřejněny české lokalizace prohlížečů Mozilla 1.5, Mozilla Firebird 0.7 a Mozilla Thunderbird 0.3. Instalátory jsou pro OS Linux a Windows. V instalaci pro Windows je přiložen prográmk Mozilla Thundertray, který umožní minimalizovat emailového klienta do systémového panelu. Stahovat můžete z www.czilla.cz.

05. 11. 2003 Německy psaný časopis Linux-Magazin, vydávaný společností Linux New Media AG, získal svou rumunsky psanou mutaci. Co my na to, nic my na to? Je náš trh opravdu tak malý?

05. 11. 2003 Open Source je v tomto článku přirovnán k tzv. „nigerijskému spamu“. Čtete dál, chcete-li vědět, proč se nenechat zlákat falešnými sliby free software.

05. 11. 2003 Pro germanisty, němčináře a německy mluvící: klasické slovníky Konráda DUDENA mají své verze i pro Linux. Jsou sice 100% komerční, ale cca 20 euro za jednotlivý slovník je směšná částka, pokud víte, k čemu jej potřebujete. Obrázky.

05. 11. 2003 Redaktorům serveru ftipky.cz se podařilo získat exkluzivní snímek ruského Tuxe :-)

05. 11. 2003 Vyšla Fedora Core 1 „Yarrow“ (řebříček obecný ;-)) – nástupce Red Hat Linuxu. Můžete stahovat pomocí Bittorrentu (binary, source) nebo z českých mirrorů (linux.cz, sunsite).

06. 11. 2003 Vektorový grafický editor Sodipodi dal vzniknout novému projektu Inkspace - program založený na původním kódu se snaží docílit větší modularity, otevřenějšího vývojového procesu a konverze na C++ (již splněno).

06. 11. 2003 Vypadá to, že se někdo pokoušel přes CVS bránu BitKeeperu přidat do linuxového kernelu „zadní vrátka“ pro získání práv roota. Diskuze na Linux Kernel Mailing List a Slashdotu.

07. 11. 2003 Vyšla nová verze okenního manažeru Enlightenment (0.16.6). Kromě jiného nyní odpovídá specifikacím freedesktop.org, takže plně podporuje jak Gnome, tak KDE aplikace.

09. 11. 2003 GPL slovník Addict, podporovaný [abclinuxu.cz](http://www.abclinuxu.cz), se dočkal nové verze. Z novinek: podpora Unicode, jednodušší update slovníku či ulehčení starším PC.

10. 11. 2003 Nový NOD32 pro Linux Mail Server od firmy ESET je na světě. Podporuje nejpopulárnější poštovní servery - Sendmail, Qmail, Postfix, Exim a další. Má kvalitní AV motor s vysokou rychlostí skenování. Společnost získala ocenění Virus Bulletin 100

10. 11. 2003 Nový RSS agregátor Kratce.cz má, mimo jiné, i samostatnou rubriku pro Linux. Zatím tam můžete sledovat články ze sedmi českých linuxových serverů - AbcLinuxu pochopitelně nechybí.

10. 11. 2003 Server Netcraft zveřejnil souhrnné statistiky serverů za říjen. Žádné překvapení se neděje a server Apache i nadále dominuje celé tabulce. Jetty, na kterém funguje i AbcLinuxu, obsadil pěknou pozici kolem 50. místa.

10. 11. 2003 Vyšel SIM 0.9.1 – opravuje chyby, žádné nové vlastnosti nepřidány.

10. 11. 2003 Vyšla nová verze okenního manažeru. Jedná se o kompletní přepis kódu, nyní je plně kompatibilní s GNOME a KDE aplikacemi. Přibyl i konfigurační nástroj – ObConf.

11. 11. 2003 Debian Installer, nový instalátor pro Debian testing (sarge), který zavádí autodetekci hardware a podobné věci, vyšel ve verzi beta1.

11. 11. 2003 Marcelo Tosatti oznámil vydání prvního release candidate jádra 2.4.23. Průměrně velký (2,1 MB) patch obsahuje převážně bugfixy.

11. 11. 2003 Po aféře SCO je zde další válka, kde se ukazují podobnosti zdrojového kódu. Tentokrát jsou však ve při dva projekty, které by měly stát na stejné straně. Jedná se o JBoss (Free Software) a Apache Geronimo (Open Source). JBoss tvrdí, že nový projekt Apache Geronimo, jehož cílem je sjednotit Open Source J2EE implementace, mu krade zdrojové kódy. Jde o důsledek nekompatibility (L)GPL a ASL.

11. 11. 2003 Počítačový gigant APPLE dostal zákaz na reklamní kampaň, ve které tvrdí, že jeho poslední produkt je „na světě nejrychlejší, nejsilnější osobní počítač“. Nezávislá televizní komise (Independent Television Commission – ITC) označila reklamu za zavádějící a zakázala její vysílání. Více informací zde.

11. 11. 2003 Vyšla první „start“ verze programu pro tvorbu vektorové grafiky Inkscape 0.35. Projekt Inkscape vznikl na základech stále živého a populárního projektu Sodipodi a klade si malinko odlišné cíle. . . Viz také zprávička.

12. 11. 2003 Screenshoty Keitha Packarda, dlouholetého vývojáře XFree86, ukazují nový X Server, který vzniká v rámci projektu freedesktop.org. Podporuje např. průhledná okna.

12. 11. 2003 Podle InfoWorldu chystá Microsoft velký PR útok na domnělá bezpečnostní pochybení Linuxu. Z oznámení, které připravují najatí experti, má vyplynout svrchovanost Windows na poli odhalování a opravování bezpečnostních chyb.

12. 11. 2003 Na zítřejším Fyzikálním čtvrtku pořádaným katedrou fyziky FEL ČVUT bude Doc. RNDr. Miloslav Dušek, Dr z Univerzity Palackého v Olomouci hovořit o kvantové kryptografii, která se již začíná prosazovat i v komerční sféře.

12. 11. 2003 Oblíbený server freshrpms.net (v novém kabátě) již 'oficiálně' poskytuje balíčky pro distribuci Fedora Core 1. Jejich počet každým dnem utěšeně narůstá :-).

12. 11. 2003 Stránky Linux Packages, 'datového skladu' distribuce Slackware Linux, kde naleznete mnoho

zajímavých aplikací, připravených pro různé verze Slackwaru, prošly úpravou. Vyhledání balíčku je nyní rychlejší. Jenom ten design asi ještě není konečný...

13. 11. 2003 Chcete-li mít na své stabilní verzi Debianu aktuální software, zkuste server backports.org, který poskytuje nové verze programů pro Debian stable (woody). Vhodně tak doplňuje služby adresáře neoficiálních balíčků apt-get.org.

13. 11. 2003 Kdo by se chtěl zúčastnit Fyzikálního čtvrtku o kvantové kryptografii a nemůže se dostavit na FEL ČVUT, může ho díky AVC SH sledovat online nebo si později stáhnout záznam.

13. 11. 2003 Linus Torvalds a Richard Stallman jsou mezi těmi, kterým SCO prostřednictvím U.S. Distr. Ct. in Utah naservírovalo předvolání k soudu. Vypadá to, že SCO už skutečně neví kudy kam... (Linus potvrdil, že jeho obsílka dorazila 12. 11. večer ;-)

13. 11. 2003 Pro pobavení a odreagování od počítačů a techniky jistě poslouží web userfriendly.org, kde denně vychází jeden krátký comic strip ze světa IT.

13. 11. 2003 12.11.2003 vydala firma Opera Soft. další verzi oblíbeného prohlížeče Opera 7.22. Jedná se o bug fix release, který odstraňuje chybu specifického adresování při stahování setup.exe souborů. Download je na stránkách Opery.

14. 11. 2003 [Linmagau.org](http://linmagau.org) přináší podrobný pohled na nový Debian Installer v akci. V článku najdete popsány a vyfotografovány (doslova) všechny kroky instalace.

14. 11. 2003 „Neznáte tu v okolí nějaké dobré právníky? Dělá si srandu.“ To je reakce Linuse Torvaldse. Richard Stallman zase události kolem kauzy SCO považuje ve srovnání s misí FSF za pomíjivě a triviální. Další vývoj této taškařice můžete sledovat třeba v článcích na NewsForge nebo Forbes.com. UPDATE: OSDL pro Torvaldse najala právníky.

14. 11. 2003 Server www.mozilla.org včera (opět) změnil kabát.

14. 11. 2003 Tutoriál zaměřený na vytváření vlastních štětců v grafickém programu The GIMP si můžete přečíst na Linuxfocus.org.

14. 11. 2003 Vyšlo desktopové prostředí XFce 4.0.1. Nyní již obsahuje i českou lokalizaci, kterou jsem napsal minulý víkend.

15. 11. 2003 Chcete zprovoznit GPRS připojení s telefonem Siemens MT50 a originálním sériovým kabelem v DaNixu a Knoppixu? Zkuste tento návod.

15. 11. 2003 Linuxové PDA Sharp Zaurus SL-C860 nyní v prodeji u The Kompany za USD 750,-. Zasílají do celého světa.

16. 11. 2003 Pokud nevíte jak utratit své trapné peníze a líbí se vám podnikání na Internetu, přečtěte si online knihu Petra Staníčka, který vám pomůže vaše nemorálně vysoké částky efektivně vyházet do /dev/null. Zkrátka, návod na to jak udělat špatný web ;-).

17. 11. 2003 Vyšla nová verze PostgreSQL (7.4). Výčet nových vlastností je dlouhý a impozantní. Tisková zpráva (txt) a obsáhlý press kit.

17. 11. 2003 Z důvodu množících se duplicitních dotazů, u kterých je vidět, že uživatelé se nepokusili najít odpověď sami, jsem provedl změnu v diskusním fóru. Při pokládání dotazů je povinným krokem hledání ve full-textu. Snad to pomůže.

17. 11. 2003 14.11.2003 vyšel update oblíbené Live distribuce Knoppix v3.3. Pozn.: Je to úplně první verze Knoppixu, která je schopná nezhroutit se a nabootovat na notebooku Compaq Evo N1015v !!! ;-). Stahujte.

18. 11. 2003 Alternativou k placenému Red Hat Enterprise Linuxu se snaží být nový projekt White Box Linux. Cílem je udržovat dostatečnou kompatibilitu s RHEL, která umožní upgrady a aplikaci oficiálních errata SRPM balíčků. K dispozici je RC1 s příznačným názvem „liberation“.

18. 11. 2003 Databázový front-end ReCALL byl společností the Kompany (pře)licencován pod GPL. Rodina velkých hráčů na poli open source kancelářských aplikací tak získala významného nového člena.

18. 11. 2003 Je dostupný Gentoo Linux pro PowerPC G5. LiveCD bylo testováno na duálním 2GHz G5 SMP PowerPC stroji s 2,5GB RAM a mnoha dalších. Rychlost je 100%, taktéž ventilátory jedou na 100%. Obsahuje 2.6.0-test9 kernel. Zdroj.

18. 11. 2003 Je tomu již pár dní, co vyšla nová stabilní verze smartmontools, které hlídají disky pomocí S.M.A.R.T. Opravené chyby a novinky viz ChangeLog. Stahujte zde.

19. 11. 2003 České linuxové podvojně účetnictví HoneyCalc podporuje čtyři distribuce (celkem 7 možností). Novinkou je podpora Fedora Core 1.

19. 11. 2003 CZilla vyhlašuje soutěž o nejlepší slogan určený k propagaci Mozilly, Mozilla Firebird či Mozilla Thunderbird. Nejlepší nápady budou použity na tvorbu propagačních banerů. (První banery již máme.) Pokud vymyslíte ať již vtipný, zajímavý či působivý slogan, pošlete nám jej. Své nápady posílejte na adresu hassman (zavináč) czilla.cz do konce tohoto týdne (do neděle). Všem přispěvatelům předem děkujeme.

19. 11. 2003 Na adrese packages.gentoo.org byla spuštěna nová on-line databáze balíčků pro Gentoo distribuci. V nové databázi bylo mimo jiné vylepšeno prohledávání, byly přidány další informace o balíčcích a seznam nově přidávaných balíčků.

19. 11. 2003 Potichu vydaný GNOME 2.4.1 přináší – kromě jiného – vylepšené dialogové okno pro výběr souborů (konečně). Stahovat můžete z ftp.gnome.org.

19. 11. 2003 Prvním mobilním telefonem s Linuxem, Javou a Intel CPU je Motorola A760. Výbava: Intel PXA262 200MHz, 256MB Flash, dig. foťáček, reproduktor, video přehrávač, přehrávač MP3, instant messaging, internetové připojení, BlueTooth, spousta aplikací, grafické vývojové prostředí Qt/Embedded. Info a obrázky.

19. 11. 2003 Zajímavá statistika zveřejněná na serveru Netcraft. Podíl Apache na webserverech prudce vzrůstá. A uživatelé používající IIS přecházejí zpět na Apache.

20. 11. 2003 Andrew Morton vydal jádro 2.6.0-test9-mm4. Uvádí, že začal přidávat menší opravy, které jsou plánovány pro pozdější vydání stabilního kernelu 2.6.0. Kromě toho vydal Marcelo Tosatti jádro 2.4.23-rc2, které by se v ideálním případě mělo stát stabilní verzí 2.4.23.

20. 11. 2003 Docela vtipně psaný článek/výzva o potížích s nedostatkem linuxové dokumentace pro běžné uživatele vyšel na OSnews.com.

20. 11. 2003 Java/XML aplikační server Enhydra byl nově vydán pod licencí LGPL, původní licence nebyla FSF kompatibilní.

20. 11. 2003 eDock Server 2.1 od fy. Software602 lze nyní provozovat i na Linuxu. eDock Server je dokumentový server s jednoduchým nastavením přístupových práv a komplexním ovládáním pomocí browseru.

20. 11. 2003 SCO: vítězové a poražení - to je název bilancování, které v kontextu nedávných událostí předkládá místy až satirická úvaha na NewsForge.

20. 11. 2003 Za pouhých 10 dolarů si můžete pořídit blikající vánoční stromeček do USB. Více informací najdete tady. Nechcete někdo napsat ovladače pro Linux? :-))

21. 11. 2003 Ačkoliv to kvůli již zmíněným problémům není zmíněno na debian.org, vyšel Debian 3.0r2. Archivy balíků nebyly kompromitováním serveru ohroženy, můžete proto bez obav stahovat.

21. 11. 2003 Byla vydána testovací verze 1.0.0pre1 ovladačů zvukových karet ALSA. (Jsem zvědavý, jestli se verze 1.0.0 dostane do jádra 2.6.0.)

21. 11. 2003 Empower Technologies oznámila uvedení nového PDA PowerPlay Vs s operačním systémem LinuxDA na předvánoční trh. PDA obsahuje přehrávač MP3, hlasový záznamník a slot na SD/MMC karty. Zajímavá je cena, pouze 129,99 CAD. K dostání bohužel jen ve vybraných obchodech v Kanadě.

21. 11. 2003 Na serveru swaret.org vyšla finální verze 1.4 oblíbeného apt-like programku pro slackwaristy. Ten byl už i lokalizován do češtiny.

21. 11. 2003 Ovladače grafických karet nVIDIA ve formátu RPM pro distribuci Fedora Core 1 naleznete zde.

21. 11. 2003 Podle mail listu 1121.txtdebiana-announce byly v posledních 24 hodinách kompromitovány některé servery debianu (www, bug tracking system, cvs, mailing lists, security...). Některé služby nejsou dostupné, jiné jako např. www.debian.org běží na náhradních strojích. Security archiv bude přístupný až po zkontrolování z bezpečných zdrojů, další služby jsou postupně kontrolovány a budou co nejdříve provozovány.

21. 11. 2003 Server může vypadat různě. Někdo používá obyčejný case, někdo si zase vybere pěknou specialitku. No a jsou tu i tací, kteří používají server bez bedny. Více na pěkném obrázku.

21. 11. 2003 Sharp oficiálně oznámil uvedení nového linuxového PDA Sharp Zaurus SL-6000 na trh v USA počátkem příštího roku. Další informace o tomto zajímavém PDA je možné získat na linuxdevices.com.

21. 11. 2003 V kernelech 2.4.21 je lokálně možné zahltit paměť, a tedy provést DoS útok. Máte-li je na svých serverech, upgradujte.

21. 11. 2003 Vtip pro opravdové guru: – „Jak se Ti líbí ten skript?“ – „chmod 222“

22. 11. 2003 Na linuxbasis.com existuje rozsáhlý rozcestník aplikací všeho druhu pro GNU/Linux. Dokonce to vypadá, že je průběžně doplňován, i když přebírá odkazy na projekty, které spí tvrdým spánkem. Přesto doporučuji.

22. 11. 2003 Několik závažných chyb přinutilo Marcela Tosatta vydat další release candidate 2.4.23-rc3. O necelou hodinku později oznámil také Andrew Morton 2.6.0-test9-mm5.

22. 11. 2003 Vyšla nová verze komunikačního programu Gaim (0.73). Byly opraveny některé chyby a zlepšena podpora mnoha jazyků. Changelog.

24. 11. 2003 Linus oznámil vydání jádra 2.6.0-test10. Celý malinký (komprimovaný) patch má kolem 100 kB. Vydání finální verze už Linus ponechá na Andrewovi.

24. 11. 2003 Sun uvažuje o změně licence svého aplikačního serveru Sun ONE. Dle ServerSide uvažuje o BSD či GPL licenci. Důvodem je: „Dát server do rukou zákazníků zdarma je lepší, než aby jej vůbec nepoužívali“.

24. 11. 2003 23. listopadu vyšla nová verze (4.9.9) vynikajícího Jabber a ICQ textového klienta centericq. K dostání na centericq.de.

25. 11. 2003 Kam až může vést „politická správnost“: v Los Angeles je zakázáno používat označení Master/Slave a výrobci a dodavatelé musí tato označení ze všech výrobků odstranit. Rozhodla tak County of L.A., neboť toto označení by mohlo být chápáno jako diskrimi-

nační nebo ofensivní a neslučuje se s kulturní politikou a citlivým přístupem :o) (více na [nebo](#) na [na](#) .

25. 11. 2003 OSDL vydala dokument nazvaný „SCO: Bez strachu a bez průzkumu“ (pdf, html), ve kterém Eben Moglen (právní poradce FSF) shrnuje argumenty vyvracející tvrzení o porušení copyrightu a rozebírá protirečící si útoky na GPL.

25. 11. 2003 Expocity je patch pro okenní manažer Metacity umožňující zobrazení náhledů všech oken, která máte otevřená. Z nich si můžete vybrat, na které přepnout. Viz screenshot.

25. 11. 2003 Nedávno vyšla nová verze CryptoFS - šifrovaného filesystému z rodiny Linux Userland Filesystem. CryptoFS soubory transparentně šifruje a ukládá do adresáře na obyčejném filesystému. Konfigurace a instalace je více než snadná a k jeho používání nepotřebujete ani rootovská práva.

25. 11. 2003 Open source programy jsou jako virus, který může nakazit váš produkt a zničit jeho komerční hodnotu. – Tak vidí nebezpečí GPL Steve Henry z renomované právnické firmy Wolf Greenfield.

25. 11. 2003 Vyšel další patch jádra 2.4.23-rc4. Zanedlouho již můžeme očekávat finální verzi 2.4.23.

26. 11. 2003 Aktualizace zprávy o nefunkčnosti Penguina – jistý dobrodinec pro něj zřídil náhradní DNS záznam, takže se na něj dá provizorně dobouchat přes www.penguin.nettown.cz.

26. 11. 2003 Další chybka oddálila vydání jádra 2.4.23, takže k dispozici je 2.4.23-rc5 (oznámení, patch).

26. 11. 2003 Jak již možná někteří zaregistrovali, Penguin.CZ je z důvodu expirace domény nedostupný. Omlouvám se za místo, kde toto sděluji, ale pro lidi, kteří se např. kvůli poště potřebují na Penguina dostat, tak jeho IP je 212.47.7.226. Přes to není problém se minimálně na SSH dobouchat.

26. 11. 2003 Jedna paní povídala, že SCO už si vybralo další cíl svých soudních útoků: za neplacení poplatků za Linux prý uhodí na Google.

27. 11. 2003 A Penguin.CZ už nám chodí, vina za nezaplacení prý neleží na adminovi, ale na někom jiném :).

27. 11. 2003 Byly zveřejněny výsledky Linux New Media Award 2003, ceny udělované lidmi kolem Linux New Media AG.

27. 11. 2003 Další verze apt-like programu pro Slackware swaret, tentokrát 1.6. Jedná se převážně o updaty některých funkcí a doplnění překladů. Během následujících týdnů máme očekávat další verzi s novou volbou `-compile`

27. 11. 2003 Roztomilé schéma (jpg) procesu vývoje linuxového jádra představila OSDL. Jedná se o první z kroků, kterými chce zvýšit důvěryhodnost Linuxu v očích zákazníků.

27. 11. 2003 Název Sjetý bobr se prý některým lidem nelíbil, takže jádro 2.6.0-test11 Linus Torvalds pojmenoval Bobr v léčebně. Další verze už bude záležet na Andrew Mortonovi.

28. 11. 2003 Další podrobnosti a informace popisující průběh, řešení a analýzu nedávného průniku na servery Debianu (předpokládá se existence nového root exploitu).

28. 11. 2003 Převzato z linuxworld.cz: Společnost MySQL, která vytvořila stejnojmennou databázi, uvolnila další databázový server MaxDB. Jde o software, který MySQL získala od SAPu – a tudíž je SAPem certifikován na běh ERP aplikací.

29. 11. 2003 A máme tu další (skoro) stabilní smartmontools v5.26. Za skutečně stabilní budou prohlášeny až když se neobjeví žádný problém poté, co si je stáhne dost lidí ;-). Více viz Changelog. Stahujte zde.

29. 11. 2003 Dočkali sme sa ďalšieho jadra stabilnej série – 2.4.23. Changelog.

29. 11. 2003 Chcete někomu snadno a rychle vysvětlit výhody Mozilly? Vše potřebné za vás zpracoval tým czilla a prezentaci umístil sem.

29. 11. 2003 Příští sobotu (na Mikuláše) se v Brně koná valné shromáždění a seminář Československého sdružení uživatelů TeXu. Setkání začíná v 11:00 hodin v budově fakulty informatiky MU na Botanické 68a, v učebně A107, přednáškou Petra Olšáka K čemu a jak je možné použít TeX?. Valné shromáždění začíná následně 12:45, poté se zájemci přesunou do restaurace Severka,

kde budou probíhat neformální rozhovory na multilaterální úrovni. ;-)

Pozvánka (pdf).

29. 11. 2003 V šifrovacím programu GnuPG byla objevena chyba umožňující odhalení ElGamal klíčů. Problém se týká všech klíčů použitých k vytvoření podpisů ve verzi GnuPG 1.0.2 nebo vyšší.

29. 11. 2003 Vyšla vývojová verze GNOME 2.5.0. Seznam změn najdete v Changelogu. Stahovat můžete z ftp.gnome.org.

